

ВІДГУК

офіційного опонента – доктора юридичних наук, професора Манжули Андрія Анатолійовича на дисертацію Багрія Андрія Андрійовича «Адміністративно-правовий механізм здійснення антидопінгової діяльності у спорті», подану на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

Актуальність теми дослідження. Антидопінгова діяльність у сучасній правовій державі є інституційно організованим різновидом публічної влади, у межах якого приймаються юридично значущі рішення, що впливають на реалізацію прав і свобод особи, на справедливість змагального процесу та на легітимність спортивного результату. Особливість антидопінгових правовідносин полягає в їх багатоконпонентності: значний репутаційний ризик для спортсмена поєднується з вимогами до якості доказів, приватності інформації, процесуальної дисципліни та забезпечення права на справедливий розгляд, утворюючи процедурно складну модель прийняття рішень. За таких обставин будь-яка нормативна невизначеність або інституційна залежність уповноважених суб'єктів здатна спричинити конфлікти компетенції, неоднаковість правозастосування, процесуальні помилки та, як наслідок, зниження рівня довіри до антидопінгової системи. Саме тому антидопінг у контексті адміністративного права має становити предмет системного наукового аналізу, спрямованого на вироблення рішень, які підвищують правову визначеність, передбачуваність і процедурну справедливість відповідних процесів.

Актуальність дослідження посилюється сучасними трансформаціями публічного управління в Україні, зокрема оновленням адміністративного законодавства, інтенсивною цифровізацією управлінських процесів і необхідністю узгодження національних процедур з міжнародними стандартами доброчесності у спорті. Додатковий імпульс надає євроінтеграційний вектор, який об'єктивно підвищує вимоги до правових стандартів. У сукупності ці чинники зумовлюють потребу в доктринально

вивіреному та практично придатному описі механізму державного впливу у сфері антидопінгу.

Дисертація Багрія А.А. на тему «Адміністративно-правовий механізм здійснення антидопінгової діяльності у спорті» присвячена саме такому комплексному завданню - концептуалізації, систематизації та удосконаленню адміністративно-правового регулювання антидопінгової діяльності у спорті. Рецензована наукова робота претендує на заповнення важливої наукової ніші, оскільки розглядає антидопінг як процедурно насичений механізм публічної адміністрації, де має бути забезпечений баланс між ефективністю контролю та гарантіями прав учасників відповідних процедур.

З урахуванням викладеного вище, актуальність і своєчасність дисертаційного дослідження Багрія Андрія Андрійовича на тему «Адміністративно-правовий механізм здійснення антидопінгової діяльності у спорті» не викликають сумнівів і зумовлюються як потребами вдосконалення публічного адміністрування у сфері спорту, так і необхідністю підвищення правової визначеності, процедурної справедливості та інституційної спроможності антидопінгових механізмів у сучасних умовах.

Представлене дисертаційне дослідження виконано відповідно до: «Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року», затверджених Указом Президента України від 30.09.2019 № 722/2019; «Стратегії розвитку фізичної культури і спорту на період до 2028 року», схваленої Постановою Кабінету Міністрів України від 04.11.2020 № 1089; «Державної стратегії забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12.08.2022 р. № 752-р. Тема роботи узгоджується з темою науково-дослідної роботи Науково-дослідного інституту публічного права «Правове забезпечення прав, свобод та законних інтересів суб'єктів публічно-правових відносин» (номер державної реєстрації 0120U105390), що додатково підтверджує його актуальність та своєчасність.

У вступі дисертаційної роботи здобувач аргументовано обґрунтовує

актуальність обраної тематики, належним чином показує її зумовленість сучасними потребами розвитку публічного адміністрування у сфері спорту та переконливо окреслює зв'язок дослідження з державними науковими програмами, стратегічними документами і пріоритетними напрямками наукових пошуків. Послідовно й логічно сформульовано мету, конкретизовано наукові завдання, визначено об'єкт і предмет дослідження, а також наведено вмотивоване пояснення обраного методологічного інструментарію, що кореспондує заявленій проблематиці та забезпечує належний рівень наукової обґрунтованості отриманих результатів. Вступна частина також містить розгорнуту характеристику наукової новизни, теоретичного та практичного значення положень, що виносяться на захист, узагальнено розкриває структуру роботи й логіку викладу матеріалу. Окремо та належно відображено апробацію основних результатів дослідження, зокрема через наукові публікації автора за темою дисертації та їх представлення в науковому середовищі.

Зміст дисертаційного дослідження А.А. Багрія свідчить про його суттєвий внесок у розвиток відповідного наукового напрямку, оскільки робота розширює наявні доктринальні уявлення та пропонує нові концептуальні підходи до осмислення й удосконалення адміністративно-правового механізму здійснення антидопінгової діяльності у спорті, що зроблено комплексно на дисертаційному рівні вперше. Сформульовані положення та висновки поглиблюють теоретичні засади науки адміністративного права, систематизують проблемні аспекти чинного регулювання й окреслюють орієнтири для подальших досліджень, зокрема у площині процедурної визначеності, інституційної спроможності та гарантій прав учасників антидопінгового процесу. Сукупність здобутих результатів переконливо підтверджує не лише актуальність і практичну спрямованість виконаної роботи, а й її суспільну значущість, що дозволяє розглядати дослідження як вагомий внесок у сучасну доктрину адміністративного права та у вдосконалення публічно-правового регулювання у сфері спорту.

Ступінь обґрунтованості положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Дисертаційне дослідження А.А. Багрія виконано із застосуванням сучасного методологічного інструментарію наукового пізнання, що забезпечило належний рівень теоретичної вивіреності та емпіричної аргументованості сформульованих положень і висновків. Коректне визначення мети, об'єкта, предмета та кола наукових завдань дозволило авторові вибудувати послідовну логіку дослідження і здійснити поглиблений, системний та всебічний аналіз заявленої проблематики. Висновки, отримані у ході проведення наукової роботи, характеризуються логічною завершеністю, внутрішньою узгодженістю та чіткою кореляцією із поставленими завданнями, що загалом підтверджує належний науковий рівень проведеного дослідження.

Суттєвою перевагою дисертації є широке та коректне залучення нормативно-правової бази, яка охоплює як законодавчі, так і підзаконні нормативно-правові акти, що у сукупності формують регуляторну основу досліджуваної сфери. Автор продемонстрував ґрунтовне опрацювання значного масиву наукових джерел, у тому числі праць вітчизняних і зарубіжних учених, що дало змогу забезпечити комплексність і міждисциплінарність підходу. Звернення до напрацювань у галузі теорії держави і права, адміністративного, конституційного, міжнародного та спортивного права сприяло посиленню доказовості, підвищенню наукової переконливості й достовірності одержаних результатів, а також їх кращій теоретико-практичній релевантності.

Наукова новизна отриманих результатів визначається тим, що дана дисертаційна робота є однією з перших спроб комплексно, на основі узагальнення наукових підходів і глибокого аналізу міжнародного та національного законодавства щодо антидопінгової діяльності у спорті, розкрити зміст, структуру та функціональне призначення адміністративно-правового механізму здійснення антидопінгової діяльності у спорті як

складової публічного адміністрування у сфері фізичної культури і спорту, а також обґрунтувати напрями його удосконалення. Окрім безпосередньо положень наукової новизни, основними з них можна вважати такі:

– на науково-теоретичному рівні аргументовано, що система суб'єктів антидопінгової діяльності у спорті має багаторівневу будову, де поєднані: а) суб'єкти, що формують політику і правила (нормативний рівень); б) суб'єкти, які операційно реалізують контроль і управління результатами (виконавчий рівень); в) суб'єкти, що забезпечують юрисдикційне реагування і перегляд рішень (квазісудовий та апеляційний рівень). Власне, здобувачем представлено наступну систему суб'єктів здійснення антидопінгової діяльності у спорті: 1) нормотворчі та політико-координаційні суб'єкти; 2) спеціально уповноважений операційний суб'єкт, тобто Національний антидопінговий центр; 3) суб'єкти спортивного руху; 4) контрольно-процедурні учасники; 5) юрисдикційні та апеляційні суб'єкти; 6) міжнародні суб'єкти стандартів і моніторингу; 7) адресати та учасники антидопінгових правовідносин; 8) суміжні суб'єкти публічної влади;

– обґрунтовано, що завдання антидопінгової діяльності у спорті поділяються на такі: 1) завдання охорони здоров'я, до яких відноситься мінімізація шкоди здоров'ю, профілактика ризикової поведінки, захист неповнолітніх та вразливих груп у спорті; 2) етико-ціннісні завдання, що включають забезпечення чесної конкуренції, недопущення штучної переваги, збереження довіри до результатів змагань; 3) управлінсько-регуляторні завдання, якими є побудова ефективної системи публічного адміністрування антидопінгу в контексті компетенції, стандартів та ресурсів; 4) контрольно-доказові завдання, що передбачають організацію тестування, збирання і збереження доказів, виявлення порушень антидопінгових правил, протидія фальсифікації та втручання; 5) юрисдикційно-гарантійні завдання, а саме справедливий розгляд справ і застосування наслідків за належною процедурою, забезпечення права на захист і пропорційності; 6) міжнародно-інтеграційні завдання, тобто виконання міжнародних зобов'язань,

взаємосумісність процедур і рішень, репутаційна надійність держави у спорті;

– резюмовано, що адміністративно-правовими інструментами здійснення антидопінгової діяльності у спорті є такі: 1) нормативно-регуляторні інструменти; 2) інституційно-компетенційні інструменти; 3) адміністративно-процедурні інструменти; 4) контрольно-наглядові інструменти; 5) розслідувально-аналітичні інструменти; 6) юрисдикційно-квazідисциплінарні інструменти; 7) гарантійно-правозахисні інструменти; 8) превентивно-сервісні інструменти; 9) інформаційно-цифрові інструменти; 10) міжнародно-коопераційні інструменти;

– визначено, що до особливостей адміністративно-правового механізму реалізації антидопінгової діяльності у спорті належать такі: 1) інтегративно-багаторівнева правова природа механізму - антидопінгове врядування вибудовується на стику національного адміністративного законодавства, міжнародних антидопінгових стандартів та регламентів спортивних організацій, які мають бути узгоджені в єдиній процедурній логіці. Така багаторівневність зумовлює потребу в нормативній синхронізації та усуненні колізій, інакше втрачається передбачуваність рішень і взаємне визнання результатів у глобальному спорті; 2) полісуб'єктність і мережевий характер публічного адміністрування - механізм функціонує як система взаємодії суб'єктів публічної адміністрації, національної антидопінгової організації, спортивних федерацій та структур Всесвітньої антидопінгової програми. Його ефективність залежить від чітко визначеної компетенції кожного учасника, процедур координації, обміну інформацією та розмежування повноважень, що мінімізує дублювання, конфлікти юрисдикції й розмиття відповідальності; 3) процедуроцентричність і гарантійний правозахисний вектор механізму - ключова особливість полягає в тому, що результативність протидії допінгу визначається передусім якістю адміністративних процедур та гарантій прав особи. Механізм має забезпечувати своєчасне повідомлення, доступ до матеріалів, можливість надати пояснення й заперечення, правничу допомогу, мотивованість рішень та ефективне оскарження, оскільки антидопінгові

рішення істотно впливають на професійний статус і репутацію спортсмена; 4) поєднання контрольних, сервісних, регулятивних і квазісудових елементів - антидопінгова діяльність у межах цього механізму одночасно охоплює контроль, сервіс, регулювання та квазісудовий сегмент, що охоплює провадження у справах, оцінка доказів, рішення та санкції. Така композитність потребує чітких процесуальних рамок, щоб юрисдикційні повноваження не перетворювалися на дискрецію без належного процедурного контролю; 5) доказово-стандартизований та техніко-юридичний контур процедур - адміністративно-правовий механізм має ґрунтуватися на підвищених вимогах до достовірності доказової бази, а саме на стандартах фіксації, строках, способах повідомлення, належному документуванні та контролі процесуальних дій. Особливе значення має процедурна модель, що мінімізує ризики свавілля й вибірковості через уніфікацію доказових правил та управління результатами від моменту відбору проби до ухвалення рішення; 6) цифрово-інформаційна залежність механізму та підвищені вимоги до приватності - важливою особливістю є те, що антидопінгове врядування неможливе без інформаційних потоків, реєстрів, обміну даними та цифрових інструментів, які обслуговують тестування, управління результатами, моніторинг і взаємодію суб'єктів. Водночас вищевказане підвищує значення гарантій приватності та захисту персональних даних, адже оброблюються особисті відомості, а порушення інформаційної безпеки здатні завдати непропорційної шкоди правам і репутації спортсмена;

– аргументовано, що у контексті оптимізації адміністративно-правового регулювання здійснення антидопінгової діяльності у спорті на основі досвіду США доцільно: 1) впровадити окремий блок кримінально-правових норм проти організаторів допінгу, який охоплюватиме дистрибуцію, змову, медичне сприяння, не криміналізуючи автоматично кожне порушення спортсменом правил з фокусом на схемі як у справі Радченкова; 2) розробити Єдиний Національний протокол антидопінгового контролю та розслідувань як підзаконний акт із прямою відсилкою в законі за моделлю USADA Protocol; 3)

запровадити обов'язкову антидопінгову освіту і сертифікацію персоналу спортсмена як адміністративну умова допуску до офіційної спортивної діяльності за моделлю USADA Education Programs;

– встановлено, що наявне рамкове адміністративно-правове регулювання на рівні закону та деталізація на рівні антидопінгових правил і регламентів, однак відсутня повна законодавча кодифікація адміністративної процедури дисциплінарного розгляду, тобто наголошено на необхідності підняття мінімальних стандартів на рівень закону, узгодження з вимогами належної адміністративної процедури, уніфікації строків, відводів, мотивування тощо. Запропоновано внести зміни до Закону України «Про антидопінгову діяльність у спорті» шляхом доповнення його окремим розділом, який би врегульовував та деталізував адміністративно-процедурні засади діяльності незалежного колегіального органу розгляду справ про порушення антидопінгових правил, а саме дисциплінарної комісії, а також установлював більш чіткі стандарти неупередженості, незалежності та належної процедури під час прийняття рішень у таких справах. З метою забезпечення законності, об'єктивності та процесуальних гарантій учасників дисциплінарного провадження доцільно законодавчо визначити мінімальні вимоги до створення та функціонування дисциплінарної комісії, зокрема: 1) вимоги до складу дисциплінарної комісії, включаючи обов'язкову участь спеціалістів із правовою компетентністю (юрист) та профільною експертизою (медичний або науковий експерт), а також заборону участі осіб, які здійснювали допінг-контроль, брали участь у тестуванні або іншим чином були залучені до формування доказової бази у конкретній справі; 2) порядок формування і, відповідно, призначення дисциплінарної комісії, строк її повноважень, підстави припинення повноважень та гарантії організаційної незалежності; 3) процедуру відводу чи самовідводу члена дисциплінарної комісії та правові наслідки конфлікту інтересів, що є необхідною умовою забезпечення неупередженості та довіри до результатів розгляду; 4) процесуальні права учасників справи, насамперед, спортсмена, у тому числі

право на отримання інформації, подання доказів і пояснень, участь представника, ознайомлення з матеріалами, надання заперечень і клопотань; 5) обов'язкові вимоги до мотивування рішення, з визначенням його структури, посиланням на встановлені фактичні обставини, оцінку доказів, норми антидопінгових правил та аргументи сторін; 6) граничні строки розгляду матеріалів справи та ухвалення рішення, а також правила належного повідомлення учасників провадження, у тому числі електронними засобами і забезпечення рівності сторін у доступі до матеріалів; 7) механізм оскарження рішень дисциплінарної комісії та процесуальні гарантії апеляційного перегляду.

Результати, одержані у межах дисертаційного дослідження, мають виразне прикладне значення саме в площині адміністративного права, оскільки спрямовані на вдосконалення правових форм і методів публічного адміністрування у сфері антидопінгової діяльності у спорті. Їх практична цінність полягає у можливості використання органами державної влади та органами місцевого самоврядування під час оптимізації адміністративних процедур, підвищення якості управлінських рішень і забезпечення належного врядування при реалізації антидопінгової політики. У прикладному вимірі напрацьовані висновки можуть слугувати методологічним і нормативним орієнтиром для удосконалення адміністративно-правового інструментарію, а саме порядку планування й організації допінг-контролю, процедур фіксації фактів і документування, управління результатами, забезпечення стандартів доказування, застосування адміністративно-організаційних заходів реагування, а також належного процесуального режиму розгляду антидопінгових справ.

Окремо слід підкреслити, що пропозиції дисертанта є релевантними для нормотворчої діяльності у сфері адміністративного регулювання, оскільки вони можуть бути використані під час підготовки, уточнення та імплементації законодавчих і підзаконних актів, які визначають адміністративно-правовий статус суб'єктів антидопінгової системи, їх компетенцію та взаємодію,

процедурні стадії антидопінгового провадження, строки, вимоги до доказової бази, правові режими інформації та персональних даних, а також механізми адміністративного контролю, нагляду й ефективного оскарження рішень. Таким чином, результати можуть бути інтегровані у процеси удосконалення адміністративних процедур як одного з ключових інструментів гарантування прав учасників антидопінгових правовідносин та мінімізації ризиків нормативної фрагментарності й колізійності.

Крім того, результати дослідження мають практичну значущість для освітнього та науково-методичного забезпечення підготовки фахівців у галузі права й публічного управління, оскільки можуть застосовуватися при розробленні та викладанні дисциплін адміністративно-правового циклу, спецкурсів із публічного адміністрування у спорті, адміністративних процедур і адміністративної юстиції, а також при підготовці навчально-методичних матеріалів, кейсів і практикумів. Особливо корисними ці напрацювання є для формування у здобувачів розуміння антидопінгу як процедурно насиченої сфери реалізації владних повноважень, де центральне місце посідають гарантії належної процедури, стандарти доказування, правові механізми контролю та оскарження, і де адміністративне право виконує одночасно регулятивну, гарантійну та правозахисну функції.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації.

Високий науковий рівень і теоретико-практична значущість дисертаційного дослідження у сфері адміністративного права не усувають потреби у висловленні окремих критичних і дискусійних міркувань. Такі зауваження мають конструктивний характер і спрямовані не на зниження загальної оцінки роботи, а на уточнення та посилення окремих положень, підвищення їх концептуальної визначеності й методологічної вивіреності, а також на розширення адміністративно-правового тлумачення окремих елементів механізму публічного адміністрування у сфері антидопінгової діяльності. Вони можуть слугувати підґрунтям для подальшого розвитку досліджуваної проблематики, поглиблення теоретичного опрацювання

категорій адміністративної процедури, компетенційного розмежування та гарантій належного процесу, а також для вдосконалення практичних рекомендацій щодо нормотворчості й правозастосування. З огляду на викладене, доцільно зупинитися на таких зауваженнях:

1. Визначаючи адміністративно-правовий механізм антидопінгової діяльності, дисертанту доцільно було б виразніше відобразити його стадійність, що надало б моделі більшої системності та продемонструвало б його поетапну логіку, тобто з яких основних кроків складається антидопінговий процес і як один етап переходить в інший.

2. У підрозділі 1.3 дисертаційного дослідження автор обґрунтовано здійснює аналіз нормативно-правового масиву антидопінгової діяльності та формулює перелік його системних недоліків, зокрема акцентуючи увагу на спортизації ключових адміністративних процедур і санкцій та інших дефектах правової визначеності. Разом із тим, з огляду на прикладну спрямованість роботи та логіку адміністративно-правового механізму як інструмента модернізації публічного адміністрування, доцільним було б у межах підрозділу 1.3 поряд із констатацією та поясненням недоліків окреслити й конкретні пропозиції щодо їх подолання.

3. Наведена в підрозділі 1.4 наукової роботи класифікація системи суб'єктів антидопінгової діяльності у спорті загалом є логічною й переконливою. Водночас, для підвищення прикладної визначеності доцільним видається більш чітко конкретизувати компетенційні межі окремих груп, насамперед НАДЦ, суб'єктів спортивного руху та суб'єктів юрисдикційно-апеляційних ланок, а також описати типові механізми їх взаємодії - координації, обміну інформацією, процедурної підзвітності та уникнення дублювання повноважень у межах повного циклу антидопінгового управління.

4. Попри загалом належний рівень теоретичного опрацювання проблематики адміністративно-правового механізму здійснення антидопінгової діяльності у спорті, у роботі, на наш погляд, недостатньо повно

залучено статистичні та інші узагальнені емпіричні дані, які могли б посилити доказову основу сформульованої наукової новизни. Йдеться, зокрема, про кількісні показники щодо проведення допінг-контролю, структури та поширеності порушень антидопінгових правил, тривалості стадій управління результатами, частоти застосування тимчасових заходів, інтенсивності апеляційного перегляду, типових процесуальних помилок, а також практики міжнародного визнання та невизнання рішень - у тій мірі, у якій такі дані є доступними в межах діяльності відповідних інституцій. Розширення емпіричної та статистичної бази дослідження дозволило б більш об'єктивно й наочно охарактеризувати фактичний стан адміністративно-правового забезпечення антидопінгової діяльності в Україні.

5. У підрозділі 3.1 «Зарубіжний досвід здійснення антидопінгової діяльності та його адаптація до національної правової системи» позитивно оцінюється сам факт ґрунтовного аналізу іноземних підходів і спроба показати їх придатність для України. Водночас для більшої зрозумілості й практичної цінності цього підрозділу доцільно було б здійснити більш повний порівняльно-правовий аналіз й окремо подати чіткий перелік того, що є спільним і що є відмінним у адміністративно-правовому регулюванні в обраних країнах порівняно з Україною.

Висловлені зауваження радше віддзеркалюють багатовимірність і підвищену складність проблематики адміністративно-правового механізму здійснення антидопінгової діяльності у спорті. У зв'язку з цим зазначені міркування жодним чином не змінюють загалом позитивної оцінки наукових результатів дисертаційної роботи А.А. Баґрія та не впливають на її загальну наукову цінність. Навпаки, вони підкреслюють актуальність обраної теми, демонструють значний дослідницький потенціал порушених питань і підтверджують потребу подальшого поглибленого вивчення окремих аспектів антидопінгового врядування саме у площині адміністративного права.

Одержані в дисертації результати мають виразну практичну спрямованість і можуть бути використані як концептуально-методологічна

основа для подальшого вдосконалення адміністративного законодавства України у частині процедурної регламентації антидопінгової діяльності, уточнення компетенцій та меж повноважень уповноважених суб'єктів, підвищення стандартів правової визначеності, передбачуваності й процедурної справедливості антидопінгових процедур.

Ключові положення, висновки та прикладні рекомендації, сформульовані у дисертаційному дослідженні, були належним чином апробовані шляхом оприлюднення результатів у рецензованих фахових наукових виданнях, а також їх представлення й обговорення під час міжнародних науково-практичних конференцій. Така апробація підтверджує новизну та належну обґрунтованість отриманих результатів і свідчить про їх відповідність актуальним напрямам розвитку сучасної доктрини адміністративного права України.

Висновок

Основні наукові здобутки, висновки та прикладні рекомендації, викладені в дисертації Андрія Андрійовича Багрія, були належним чином апробовані шляхом їх публікації у фахових рецензованих виданнях, а також представлення у вигляді доповідей і тез на науково-практичних конференціях. Така форма апробації засвідчує готовність автора до наукової полеміки, підтверджує фаховий інтерес академічної спільноти до отриманих результатів і загалом відповідає сучасним вимогам, що висуваються до дисертаційних досліджень.

Матеріал дисертації викладено цілісно, структуровано й послідовно. Сформульовані наукові положення базуються на комплексному опрацюванні значного масиву доктринальних джерел та чинного адміністративно-правового регулювання, що забезпечує належний рівень глибини, аргументованості та достовірності висновків. Автор наводить переконливу мотивацію запропонованих положень, які можуть розглядатися як вагомий внесок у розвиток сучасної науки адміністративного права України. У цілому дисертація є самостійною, завершеною та внутрішньо узгодженою науковою

працею, присвяченою системному дослідженню адміністративно-правового механізму здійснення антидопінгової діяльності у спорті.

Таким чином, дисертаційне дослідження на тему «Адміністративно-правовий механізм здійснення антидопінгової діяльності у спорті» є завершеною науковою роботою, у якій отримано нові теоретично обґрунтовані результати, що вирішують конкретне наукове завдання, яке має вагомe значення для розвитку науки адміністративного права, тобто за своєю актуальністю, новизною постановки та вирішенням досліджених проблем, теоретичним рівнем і практичною корисністю, достовірністю і обґрунтованістю одержаних результатів повністю відповідає вимогам Порядку присудження наукових ступенів, а її автор заслуговує на присудження йому наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент

професор кафедри галузевого права
та правоохоронної діяльності
Центральноукраїнського державного
університету імені Володимира Винниченка
доктор юридичних наук, професор

Андрій МАНЖУЛА

Підпис Андрія МАНЖУЛИ засвідчую

Ректор Центральноукраїнського державного
університету імені Володимира Винниченка
доктор юридичних наук, професор

Євген СОБОЛЬ